

Chuyên đề I PHÁT ÂM

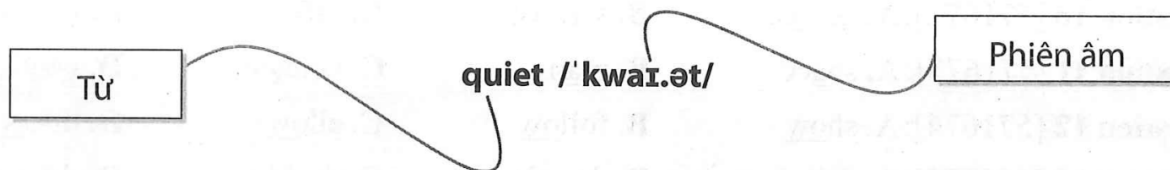
PRONUNCIATION

LÍ THUYẾT TRỌNG TÂM

I. PHIÊN ÂM

1. Phiên âm là gì?

Cách phát âm các từ trong tiếng Anh được chuẩn hóa dưới dạng các phiên âm quốc tế. Các bạn có thể nhận thấy ví dụ điển hình của các âm này khi tra từ trong từ điển.

Khi phát âm từ, chúng ta cần dựa vào phiên âm của từ đó. Các âm trong tiếng Anh được hệ thống thành IPA - bảng kí hiệu ngữ âm quốc tế như bảng dưới đây.

VOWELS	MONOPHTHONGS				DIPHTHONGS		Phonemic chart	
	i: sheep	ɪ ship	ʊ book	u: food	ɪə here	eɪ stay		
	e bed	ə teacher	ɜ: bird	ɔ: door	ʊə tourist	ɔɪ boy		
	æ bad	ʌ up	ɑ: far	ɒ on	eə hair	aɪ my		
CONSONANTS	p pea	b boat	t tea	d dog	tʃ cheese	dʒ June	k car	g go
	f fly	v video	θ think	ð that	s see	z zoo	ʃ shall	ʒ television
	m mean	n now	ŋ sing	h hat	l love	r red	w wet	j yes

BÀI TẬP TỰ LUYỆN

Exercise 1. Mark the letter A, B, C or D on your answer sheet to indicate the word whose underlined part is pronounced differently from that of the rest in each of the following questions.

- A. area B. arrange C. arrive D. allow
- A. floor B. door C. noodles D. boord
- A. eight B. weight C. height D. straight
- A. doubt B. found C. sound D. touch

5. A. <u>head</u>	B. <u>heat</u>	C. <u>leave</u>	D. <u>cheap</u>
6. A. <u>face</u>	B. <u>delay</u>	C. <u>stay</u>	D. <u>prepare</u>
7. A. <u>beach</u>	B. <u>ready</u>	C. <u>meat</u>	D. <u>peach</u>
8. A. <u>right</u>	B. <u>private</u>	C. <u>realise</u>	D. <u>illness</u>
9. A. <u>enough</u>	B. <u>country</u>	C. <u>through</u>	D. <u>encourage</u>
10. A. <u>device</u>	B. <u>service</u>	C. <u>office</u>	D. <u>practice</u>
11. A. <u>space</u>	B. <u>plan</u>	C. <u>volcano</u>	D. <u>lazy</u>
12. A. <u>show</u>	B. <u>follow</u>	C. <u>allow</u>	D. <u>throw</u>
13. A. <u>delicious</u>	B. <u>decade</u>	C. <u>decide</u>	D. <u>departure</u>
14. A. <u>afraid</u>	B. <u>agree</u>	C. <u>about</u>	D. <u>always</u>
15. A. <u>pure</u>	B. <u>put</u>	C. <u>full</u>	D. <u>push</u>
16. A. <u>farmer</u>	B. <u>smart</u>	C. <u>liar</u>	D. <u>March</u>
17. A. <u>wash</u>	B. <u>chocolate</u>	C. <u>shopping</u>	D. <u>actor</u>
18. A. <u>mirror</u>	B. <u>circle</u>	C. <u>first</u>	D. <u>dirty</u>
19. A. <u>share</u>	B. <u>square</u>	C. <u>are</u>	D. <u>compare</u>
20. A. <u>luxury</u>	B. <u>type</u>	C. <u>pyramid</u>	D. <u>chemistry</u>
21. A. <u>appear</u>	B. <u>pear</u>	C. <u>clear</u>	D. <u>dear</u>
22. A. <u>potato</u>	B. <u>concentrate</u>	C. <u>lately</u>	D. <u>gather</u>
23. A. <u>flood</u>	B. <u>food</u>	C. <u>bamboo</u>	D. <u>choose</u>
24. A. <u>pour</u>	B. <u>our</u>	C. <u>discount</u>	D. <u>loud</u>
25. A. <u>layer</u>	B. <u>frame</u>	C. <u>artisan</u>	D. <u>place</u>
26. A. <u>dentist</u>	B. <u>visit</u>	C. <u>finish</u>	D. <u>besides</u>
27. A. <u>breath</u>	B. <u>meat</u>	C. <u>teach</u>	D. <u>beach</u>
28. A. <u>reason</u>	B. <u>clear</u>	C. <u>mean</u>	D. <u>please</u>
29. A. <u>course</u>	B. <u>court</u>	C. <u>courage</u>	D. <u>pour</u>
30. A. <u>pleasure</u>	B. <u>peanut</u>	C. <u>heavy</u>	D. <u>deafness</u>
31. A. <u>cleanse</u>	B. <u>clean</u>	C. <u>treatment</u>	D. <u>meaning</u>
32. A. <u>driven</u>	B. <u>knife</u>	C. <u>kitten</u>	D. <u>windmill</u>
33. A. <u>departure</u>	B. <u>decision</u>	C. <u>definition</u>	D. <u>delay</u>
34. A. <u>value</u>	B. <u>useful</u>	C. <u>music</u>	D. <u>currency</u>
35. A. <u>invite</u>	B. <u>polite</u>	C. <u>iron</u>	D. <u>signal</u>
36. A. <u>graduate</u>	B. <u>concentrate</u>	C. <u>climate</u>	D. <u>investigate</u>
37. A. <u>parrot</u>	B. <u>conclude</u>	C. <u>compete</u>	D. <u>scholar</u>
38. A. <u>young</u>	B. <u>cousin</u>	C. <u>double</u>	D. <u>found</u>

39. A. <u>bomb</u>	B. <u>climb</u>	C. <u>liveable</u>	D. <u>doubt</u>
40. A. <u>sing</u>	B. <u>business</u>	C. <u>minute</u>	D. <u>sister</u>
41. A. <u>talent</u>	B. <u>fortress</u>	C. <u>talk</u>	D. <u>walk</u>
42. A. <u>holiday</u>	B. <u>potato</u>	C. <u>potential</u>	D. <u>promote</u>
43. A. <u>global</u>	B. <u>open</u>	C. <u>operate</u>	D. <u>showcase</u>
44. A. <u>event</u>	B. <u>between</u>	C. <u>pretend</u>	D. <u>despite</u>
45. A. <u>finger</u>	B. <u>blind</u>	C. <u>think</u>	D. <u>ring</u>
46. A. <u>passion</u>	B. <u>nation</u>	C. <u>statement</u>	D. <u>patient</u>
47. A. <u>intend</u>	B. <u>tender</u>	C. <u>depend</u>	D. <u>listen</u>
48. A. <u>drought</u>	B. <u>ought</u>	C. <u>brought</u>	D. <u>thought</u>
49. A. <u>simplify</u>	B. <u>company</u>	C. <u>trophy</u>	D. <u>variety</u>
50. A. <u>disappear</u>	B. <u>prepare</u>	C. <u>develop</u>	D. <u>pepper</u>

Exercise 2. Mark the letter A, B, C or D on your answer sheet to indicate the word whose underlined part is pronounced differently from that of the rest in each of the following questions.

1. A. <u>chemistry</u>	B. <u>chicken</u>	C. <u>church</u>	D. <u>chores</u>
2. A. <u>ocean</u>	B. <u>sure</u>	C. <u>sugar</u>	D. <u>sun</u>
3. A. <u>weather</u>	B. <u>therefore</u>	C. <u>earthquake</u>	D. <u>with</u>
4. A. <u>honey</u>	B. <u>honest</u>	C. <u>hurry</u>	D. <u>harmful</u>
5. A. <u>comb</u>	B. <u>gamble</u>	C. <u>plumber</u>	D. <u>climb</u>
6. A. <u>concert</u>	B. <u>culture</u>	C. <u>circle</u>	D. <u>comfort</u>
7. A. <u>brother</u>	B. <u>breath</u>	C. <u>either</u>	D. <u>clothes</u>
8. A. <u>reason</u>	B. <u>resort</u>	C. <u>solution</u>	D. <u>poisonous</u>
9. A. <u>charity</u>	B. <u>headache</u>	C. <u>watching</u>	D. <u>champion</u>
10. A. <u>humor</u>	B. <u>hour</u>	C. <u>history</u>	D. <u>hobby</u>
11. A. <u>cast</u>	B. <u>cite</u>	C. <u>cold</u>	D. <u>cup</u>
12. A. <u>account</u>	B. <u>accident</u>	C. <u>accept</u>	D. <u>succeed</u>
13. A. <u>gap</u>	B. <u>generation</u>	C. <u>garden</u>	D. <u>pagoda</u>
14. A. <u>hurt</u>	B. <u>harmless</u>	C. <u>hour</u>	D. <u>hippo</u>
15. A. <u>enough</u>	B. <u>tough</u>	C. <u>though</u>	D. <u>laugh</u>
16. A. <u>change</u>	B. <u>children</u>	C. <u>church</u>	D. <u>machine</u>
17. A. <u>enough</u>	B. <u>laugh</u>	C. <u>tough</u>	D. <u>through</u>
18. A. <u>lovely</u>	B. <u>walk</u>	C. <u>pilot</u>	D. <u>landscape</u>
19. A. <u>answer</u>	B. <u>sweet</u>	C. <u>wrong</u>	D. <u>whom</u>
20. A. <u>Christmas</u>	B. <u>stomach</u>	C. <u>school</u>	D. <u>challenge</u>

21. A. <u>s</u> uitable	B. <u>s</u> omeone	C. lei <u>s</u> ure	D. pa <u>s</u> ta
22. A. <u>th</u> ank	B. <u>th</u> ose	C. ano <u>th</u> er	D. <u>th</u> ough
23. A. <u>c</u> ity	B. <u>c</u> apital	C. twi <u>c</u> e	D. ex <u>c</u> ited
24. A. <u>h</u> unter	B. <u>h</u> ometown	C. <u>h</u> ousework	D. <u>h</u> onor
25. A. dangerous	B. generous	C. Portugal	D. large
26. A. <u>o</u> f	B. <u>o</u> ff-line	C. bu <u>ff</u> alo	D. <u>f</u> an
27. A. <u>O</u> ctober	B. <u>c</u> entury	C. po <u>c</u> ket	D. <u>c</u> lassmate
28. A. pan <u>d</u> a	B. <u>d</u> ecision	C. Wed <u>ne</u> sday	D. <u>d</u> ining
29. A. nor <u>th</u> ern	B. smoo <u>th</u>	C. wi <u>th</u> out	D. <u>th</u> rough
30. A. swi <u>t</u> ch	B. sto <u>m</u> ach	C. lau <u>n</u> ch	D. <u>c</u> hance
31. A. danger	B. anger	C. magical	D. general
32. A. <u>w</u> ho	B. <u>w</u> hile	C. <u>w</u> hy	D. <u>w</u> hat
33. A. <u>s</u> cissors	B. an <u>c</u> estor	C. mu <u>s</u> cle	D. <u>s</u> cenic
34. A. i <u>s</u> land	B. po <u>s</u> ter	C. <u>s</u> eem	D. <u>s</u> uitcase
35. A. <u>a</u> lthough	B. <u>th</u> reaten	C. au <u>th</u> ority	D. wea <u>l</u> thy
36. A. me <u>c</u> hanic	B. <u>C</u> hristmas	C. <u>c</u> horus	D. <u>c</u> hauffer
37. A. poi <u>s</u> on	B. re <u>s</u> earch	C. mu <u>s</u> eum	D. re <u>s</u> ident
38. A. <u>c</u> ereal	B. <u>c</u> entury	C. <u>c</u> oworker	D. <u>c</u> igarette
39. A. ex <u>c</u> hange	B. <u>c</u> hildren	C. tea <u>ch</u> er	D. <u>s</u> chooling
40. A. sunba <u>th</u> e	B. <u>th</u> eatre	C. wea <u>th</u> er	D. bro <u>th</u> er
41. A. <u>c</u> inema	B. <u>c</u> onstruct	C. <u>c</u> amera	D. me <u>d</u> ical
42. A. <u>d</u> octor	B. <u>d</u> inner	C. pa <u>n</u> da	D. e <u>d</u> ucate
43. A. fe <u>s</u> tival	B. cu <u>l</u> tural	C. vir <u>t</u> ual	D. scu <u>l</u> pture
44. A. po <u>p</u> ular	B. re <u>c</u> eipt	C. co <u>p</u> le	D. po <u>c</u> ket
45. A. <u>c</u> hampion	B. <u>c</u> haracter	C. app <u>ro</u> ach	D. Ma <u>r</u> ch
46. A. <u>s</u> ystem	B. hi <u>s</u> toric	C. bu <u>s</u> iness	D. lan <u>d</u> scape
47. A. <u>c</u> itadel	B. <u>c</u> omplex	C. <u>c</u> ontribute	D. <u>c</u> andle
48. A. i <u>r</u> on	B. lau <u>n</u> dry	C. <u>r</u> espect	D. cr <u>e</u> amy
49. A. <u>s</u> unshine	B. <u>s</u> ugar	C. <u>s</u> uper	D. <u>s</u> pread
50. A. <u>d</u> weller	B. crow <u>d</u> ed	C. <u>w</u> orkshop	D. <u>w</u> illing

Exercise 3. Mark the letter A, B, C or D on your answer sheet to indicate the word whose underlined part is pronounced differently from that of the rest in each of the following questions.

1. A. question B. information C. attention D. tuition
2. A. heritage B. however C. rhinoceros D. perhaps

3. A. cele <u>b</u> rate	B. to <u>m</u> b	C. <u>b</u> reathe	D. o <u>b</u> serve
4. A. schol <u>a</u> rship	B. <u>c</u> hemical	C. arch <u>i</u> tect	D. <u>c</u> hopstick
5. A. typhoo <u>n</u>	B. bambo <u>o</u>	C. bloodl <u>i</u> ne	D. moo <u>n</u> cake
6. A. <u>e</u> xhibit	B. <u>e</u> xercise	C. <u>e</u> xample	D. <u>e</u> xist
7. A. mem <u>o</u> ry	B. <u>o</u> pinion	C. <u>o</u> pening	D. p <u>o</u> lice
8. A. energy	B. garage	C. guide	D. congratulate
9. A. craft <u>s</u> man	B. saf <u>a</u> ri	C. depart <u>u</u> re	D. stat <u>i</u> on
10. A. sl <u>i</u> ce	B. p <u>i</u> lot	C. l <u>i</u> terature	D. vari <u>e</u> ty
11. A. ex <u>c</u> hange	B. parac <u>h</u> ute	C. broc <u>h</u> ure	D. <u>c</u> hampagne
12. A. oppo <u>r</u> tunity	B. <u>r</u> uin	C. sun <u>g</u> lasses	D. poll <u>u</u> te
13. A. <u>c</u> yclist	B. <u>c</u> yclone	C. <u>c</u> ircus	D. <u>c</u> apable
14. A. sol <u>a</u> r	B. l <u>o</u> cal	C. l <u>o</u> ckdown	D. h <u>o</u> le
15. A. determ <u>i</u> ne	B. n <u>i</u> neteen	C. sh <u>i</u> ne	D. onl <u>i</u> ne
16. A. nat <u>u</u> re	B. nat <u>i</u> onal	C. pat <u>i</u> ent	D. l <u>o</u> cate
17. A. nat <u>i</u> on	B. pal <u>a</u> ce	C. nat <u>u</u> ral	D. b <u>a</u> ckground
18. A. relig <u>i</u> ous	B. reg <u>i</u> on	C. geogr <u>a</u> phy	D. gal <u>a</u> xy
19. A. launch	B. chall <u>e</u> nge	C. ch <u>e</u> f	D. childh <u>o</u> od
20. A. hist <u>o</u> rical	B. landsc <u>a</u> pe	C. bus <u>i</u> ness	D. <u>s</u> ystem
21. A. dr <u>u</u> m	B. mus <u>e</u> um	C. scul <u>p</u> ture	D. cult <u>u</u> ral
22. A. confid <u>e</u> nt	B. d <u>o</u> uble	C. ed <u>u</u> cation	D. <u>d</u> esert
23. A. prev <u>e</u> nt	B. <u>e</u> xperiment	C. athl <u>e</u> tics	D. <u>r</u> eceptionist
24. A. scor <u>e</u> board	B. sciss <u>o</u> rs	C. sc <u>i</u> ence	D. sc <u>e</u> nery
25. A. dinosau <u>r</u>	B. res <u>i</u> gn	C. crocod <u>i</u> le	D. id <u>i</u> om
26. A. suggest <u>i</u> on	B. posit <u>i</u> on	C. emot <u>i</u> on	D. opt <u>i</u> on
27. A. biol <u>o</u> gy	B. geogr <u>a</u> phy	C. occup <u>y</u>	D. alr <u>e</u> ady
28. A. p <u>o</u> st	B. h <u>o</u> st	C. c <u>o</u> st	D. m <u>o</u> st
29. A. <u>e</u> ngine	B. penth <u>o</u> use	C. complet <u>e</u>	D. envelop <u>e</u>
30. A. not <u>e</u> book	B. hom <u>e</u> work	C. c <u>o</u> ver	D. potat <u>o</u>
31. A. nep <u>h</u> ew	B. dr <u>e</u> w	C. fl <u>e</u> w	D. s <u>e</u> wage
32. A. d <u>i</u> vide	B. disc <u>o</u> ver	C. disc <u>i</u> pline	D. scuba-d <u>i</u> ving
33. A. teenag <u>e</u>	B. manag <u>e</u>	C. luggag <u>e</u>	D. damag <u>e</u>
34. A. par <u>a</u> de	B. aquat <u>i</u> c	C. mamm <u>a</u> l	D. cham <u>p</u> ion
35. A. ann <u>o</u> unce	B. count <u>e</u> r	C. danger <u>o</u> us	D. pron <u>o</u> unce
36. A. prim <u>a</u> ry	B. compris <u>e</u>	C. relig <u>i</u> on	D. realiz <u>e</u>

37. A. <u>ex</u> perience	B. <u>im</u> press	C. <u>me</u> memory	D. <u>men</u> tion
38. A. <u>c</u> ultural	B. <u>sc</u> ulpture	C. <u>dr</u> um	D. <u>mu</u> seum
39. A. <u>con</u> fident	B. <u>con</u> firm	C. <u>com</u> munity	D. <u>con</u> trol
40. A. <u>a</u> cademic	B. <u>ap</u> ply	C. <u>a</u> mbition	D. <u>a</u> nxious
41. A. <u>eru</u> ption	B. <u>up</u> coming	C. <u>comp</u> ulsory	D. <u>pollu</u> tion
42. A. <u>inn</u> ovate	B. <u>hom</u> emade	C. <u>deco</u> rate	D. <u>sp</u> onsor
43. A. <u>tur</u> tle	B. <u>bur</u> den	C. <u>pur</u> ity	D. <u>cur</u> tain
44. A. <u>med</u> icine	B. <u>med</u> ium	C. <u>the</u> me	D. <u>extre</u> me
45. A. <u>vill</u> age	B. <u>mar</u> riage	C. <u>teen</u> age	D. <u>im</u> age
46. A. <u>sc</u> uba-diving	B. <u>pre</u> serve	C. <u>dis</u> agree	D. <u>sugg</u> estion
47. A. <u>ex</u> pect	B. <u>per</u> fect	C. <u>vege</u> table	D. <u>refre</u> sh
48. A. <u>ear</u> ache	B. <u>arch</u> itect	C. <u>ch</u> apter	D. <u>che</u> mical
49. A. <u>autum</u> n	B. <u>nom</u> adic	C. <u>con</u> serve	D. <u>cen</u> tral
50. A. <u>alph</u> abet	B. <u>tele</u> phone	C. <u>sal</u> mon	D. <u>lei</u> sure

II. PHÁT ÂM ĐUÔI -S, -ES, -ED

1. Phát âm đuôi -s, -es

Đuôi 's' và 'es' thường được thêm vào sau danh từ số nhiều hoặc động từ chia với chủ ngữ số ít ở thì hiện tại đơn. Ngoài ra, đuôi 's' còn dùng trong sở hữu cách và dạng viết tắt của 'is' và 'has'.

Ví dụ

- + three apples (*ba quả táo*), one hundred elephants (*một trăm con voi*)
- + She goes to the cinema with her friend. (*Cô ấy đi đến rạp chiếu phim với bạn của mình.*)
- + Peter's house (*nhà của Peter*)
- + It's (= is) a lovely puppy. (*Nó là một chú cún đáng yêu.*)
- + She's (= has) been teaching English for 3 years. (*Cô ấy đã dạy tiếng Anh được 3 năm.*)

► Đuôi '-s, -es' có 3 cách phát âm:

- Phát âm là /s/ khi tận cùng của từ trước nó là: /p/, /k/, /f/, /θ/, /t/.
- Phát âm là /ɪz/ khi tận cùng của từ trước nó là: /s/, /z/, /ʃ/, /tʃ/, /dʒ/, /ʒ/.
- Phát âm là /z/ khi tận cùng của từ trước nó là những nguyên âm và phụ âm còn lại.

Ví dụ

- + **forgets** là sự kết hợp giữa từ 'forget' và đuôi 's'
Phiên âm của forget là /fə'get/ và được kết thúc bằng /t/ → đuôi 's' được phát âm là /s/.
- + **watches** là sự kết hợp giữa từ 'watch' và đuôi 'es'
Phiên âm của watch là /wɒtʃ/ và được kết thúc bằng /tʃ/ → đuôi 'es' được phát âm là /ɪz/.
- + **arrives** là sự kết hợp giữa từ 'arrive' và đuôi 's'

Phiên âm của arrive là /ə'raɪv/ và được kết thúc bằng /v/ → đuôi 's' được phát âm là /z/.

2. Phát âm đuôi -ed

Đuôi "ed" thường được thêm vào sau các động từ có quy tắc trong thì quá khứ đơn hoặc quá khứ phân từ (P2).

Ví dụ

+ Hoa and Lan played badminton together last week. (*Hoa và Lan đã chơi cầu lông cùng nhau vào tuần trước.*)

+ We have studied for the exam since June. (*Chúng tôi đã học cho kì thi đó từ tháng Sáu.*)

► Đuôi "ed" có 3 cách phát âm:

- Phát âm là /ɪd/ khi tận cùng của từ trước nó là /t/ và /d/.
- Phát âm là /t/ khi tận cùng của từ trước nó là /s/, /ʃ/, /tʃ/, /dʒ/, /k/, /p/, /f/.
- Phát âm là /d/ khi tận cùng của từ trước nó là các nguyên âm và phụ âm còn lại.

Ví dụ

+ **wanted** là sự kết hợp giữa từ 'want' và đuôi 'ed'

Phiên âm của want là /wɒnt/ được kết thúc bằng /t/ → đuôi 'ed' được phát âm là /ɪd/.

+ **looked** là sự kết hợp giữa từ 'look' và đuôi 'ed'

Phiên âm của look là /lʊk/ được kết thúc bằng /k/ → đuôi 'ed' được phát âm là /t/.

+ **moved** là sự kết hợp giữa từ 'move' và đuôi 'ed'

Phiên âm của move là /mu:v/ được kết thúc bằng /v/ → đuôi 'ed' được phát âm là /d/.

Ngoại lệ: Một số từ có đuôi 'ed' được phát âm là /ɪd/ dù tận cùng của từ trước đó không phải là /t/, /d/ khi chúng được dùng như tính từ.

aged hatred naked sacred

wicked beloved crooked learned

ragged dogged wretched blessed

BÀI TẬP TỰ LUYỆN

Exercise 4. Mark the letter A, B, C or D on your answer sheet to indicate the word whose underlined part is pronounced differently from that of the rest in each of the following questions.

1. A. walks	B. cups	C. students	D. pens
2. A. hands	B. oranges	C. hammers	D. keys
3. A. types	B. roofs	C. leaves	D. knocks
4. A. stools	B. cups	C. draws	D. learns
5. A. bridges	B. teaches	C. receives	D. finishes
6. A. knives	B. clauses	C. houses	D. <u>changes</u>
7. A. questions	B. boxes	C. wears	D. bananas

8. A. agrees	B. copies	C. stops	D. hears
9. A. listens	B. protects	C. enjoys	D. installs
10. A. areas	B. bottles	C. qualities	D. envelops
11. A. channels	B. armchairs	C. laughs	D. clothes
12. A. houses	B. places	C. hates	D. brushes
13. A. responsibilities	B. values	C. waves	D. oranges
14. A. believes	B. destroys	C. pollutes	D. decides
15. A. programs	B. celebrities	C. services	D. studies
16. A. complaints	B. preserves	C. conserves	D. depends
17. A. hospitals	B. cinemas	C. questions	D. prevents
18. A. computers	B. blankets	C. cupboards	D. mirrors
19. A. allows	B. sleeps	C. months	D. backpacks
20. A. glasses	B. keyboards	C. cameras	D. cities
21. A. foreigners	B. materials	C. desktops	D. tissues
22. A. poisons	B. dishes	C. cameras	D. plans
23. A. sticks	B. plants	C. masks	D. boxes
24. A. kettles	B. telephones	C. doors	D. parents
25. A. responses	B. examples	C. flashes	D. practices
26. A. titles	B. photographs	C. camels	D. potatoes
27. A. concerns	B. effects	C. dryers	D. clothes
28. A. houses	B. <u>changes</u>	C. prizes	D. gloves
29. A. myths	B. ancestors	C. cliffs	D. worships
30. A. edges	B. washes	C. catches	D. wipes
31. A. biscuits	B. magazines	C. vegetables	D. bedrooms
32. A. subscribes	B. describes	C. markers	D. horses
33. A. bottles	B. campaigns	C. roses	D. pillows
34. A. photographs	B. attacks	C. regions	D. satellites
35. A. coaches	B. dishes	Co believes	D. grasses
36. A. parents	B. weekends	C. feelings	D. mothers
37. A. exists	B. climbs	C. warns	D. lives
38. A. carriages	B. whistles	C. programs	D. costumes
39. A. mosquitoes	B. crosswords	C. species	D. accidents
40. A. uniforms	B. classmates	C. desktops	D. lampposts

41. A. individuals	B. relieves	Co households	D. satellites
42. A. series	B. headquarters	C. snacks	D. historians
43. A. resources	B. stages	C. preserves	D. focuses
44. A. shoots	B. grounds	C. concentrates	D. forests
45. A. practices	B. tables	C. revises	D. possesses
46. A. neighbors	B. friends	C. photographs	D. relatives
47. A. involves	B. believes	C. suggests	D. steals
48. A. equals	B. attends	C. deserts	D. survives
49. A. coughs	B. ploughs	C. travels	D. happens
50. A. threatens	B. answers	C. promises	D. mirrors

Exercise 5. Mark the letter A, B, C or D on your answer sheet to indicate the word whose underlined part is pronounced differently from that of the rest in each of the following questions.

1. A. opened	B. wanted	C. showed	D. pulled
2. A. visited	B. studied	C. rained	D. loves
3. A. prayed	B. jumped	C. behaved	D. robbed
4. A. pleased	B. helped	C. faced	D. smoked
5. A. cleaned	B. attended	C. visited	D. started
6. A. painted	B. provided	C. landed	D. equipped
7. A. typed	B. pushed	C. cooked	D. urged
8. A. fished	B. cleared	C. allowed	D. stayed
9. A. coughed	B. cooked	C. melted	D. mixed
10. A. needed	B. booked	C. stopped	D. washed
11. A. screamed	B. pleased	C. delighted	D. discovered
12. A. admitted	B. contributed	C. introduced	D. decided
13. A. involved	B. believed	C. praised	D. locked
14. A. delivered	B. cherished	C. received	D. answered
15. A. removed	B. washed	C. hoped	D. missed
16. A. wicked	B. polished	C. stopped	D. laughed
17. A. caused	B. examined	C. operated	D. advised
18. A. discovered	B. requested	C. received	D. answered
19. A. screamed	B. covered	C. shouted	D. earned
20. A. traveled	B. coughed	C. finished	D. sentenced
21. A. compared	B. competed	C. commanded	D. beloved
22. A. described	B. argued	C. occurred	D. existed

23. A. founded	B. recommended	C. hatred	D. announced
24. A. regretted	B. applied	C. decided	D. posted
25. A. married	B. enjoyed	C. relaxed	D. explored
26. A. climbed	B. improved	C. preferred	D. remixed
27. A. balanced	B. edited	C. polished	D. camped
28. A. graphed	B. mended	C. attacked	D. switched
29. A. attended	B. interested	C. recorded	D. searched
30. A. failed	B. coughed	C. dumped	D. autographed
31. A. apologized	B. sacred	C. attracted	D. blinded
32. A. included	B. entertained	C. strengthened	D. deserved
33. A. apologized	B. sacred	C. attracted	D. blinded
34. A. practiced	B. escaped	C. followed	D. sacrificed
35. A. involved	B. threatened	C. realized	D. attended
36. A. proposed	B. approved	C. brushed	D. advertised
37. A. imagined	B. broadened	C. objected	D. organized
38. A. dedicated	B. contributed	C. complained	D. provided
39. A. annoyed	B. repaired	C. watched	D. remembered
40. A. pleased	B. erased	C. increased	D. amused
41. A. behaved	B. displayed	C. installed	D. approached
42. A. supposed	B. suggested	C. provided	D. devoted
43. A. endangered	B. implied	C. sentenced	D. struggled
44. A. apologized	B. caused	C. expressed	D. enabled
45. A. introduced	B. demanded	C. tested	D. decided
46. A. downloaded	B. accessed	C. matched	D. telegraphed
47. A. referred	B. reviewed	C. succeeded	D. studied
48. A. arrived	B. believed	C. received	D. hoped
49. A. imagined	B. released	C. rained	D. followed
50. A. delivered	B. organized	C. replaced	D. obeyed

Chuyên đề II TRỌNG ÂM

STRESS

LÍ THUYẾT TRỌNG ÂM

Trong tiếng Anh, một từ có thể được cấu tạo từ một hay nhiều âm tiết. Âm tiết chính là âm thanh phát ra khi nói và nó được cấu tạo bởi các nguyên âm đã học ở chuyên đề 1. Do đó, từ có bao nhiêu nguyên âm thì có bấy nhiêu âm tiết.

Ví dụ: Từ water được phát âm với 2 âm: /'wɔ:/ và /tər/ → từ này có 2 âm tiết.

Trọng âm là âm tiết được nhấn mạnh hơn khi nói và được kí hiệu bằng dấu “ ' ” trước âm tiết chứa trọng âm.

Ví dụ: water /'wɔ:tər/ có dấu “ ' ” trước âm tiết /'wɔ:/ → trọng âm rơi vào âm thứ nhất. Trước khi vào những quy tắc chung về trọng âm, em cần nhớ một số **quy tắc chung** sau:

1. Âm chứa (ə) không bao giờ mang trọng âm.

Ví dụ: Từ farmer /'fɑ:rmər/ có 2 âm tiết và âm tiết thứ 2 “mər” chứa âm /ə/, vậy nên trọng âm không rơi vào âm thứ 2.

2. Trọng âm thường rơi vào những âm tiết chứa nguyên âm dài hoặc nguyên âm đôi

Ví dụ: Từ neighborhood /'neɪbərhʊd/ gồm 3 âm tiết, trong đó âm tiết 1 chứa nguyên âm đôi /eɪ/, trong khi 2 âm tiết còn lại chứa nguyên âm ngắn lần lượt là /ə/ và /ʊ/. Vậy nên trọng âm rơi vào âm tiết thứ 1.

3. Tiền tố và hậu tố phần lớn không mang trọng âm và không ảnh hưởng đến trọng âm của từ gốc.

Ví dụ: Từ unhappy có tiền tố un- và tiền tố này không thay đổi trọng âm của từ happy. Vậy happy /'hæpi/ - trọng âm rơi vào âm tiết 1 và unhappy /ʌn'hæpi/ - trọng âm rơi vào âm tiết 2.

I. TRỌNG ÂM VỚI TỪ CÓ 2 ÂM TIẾT

Quy tắc 1: Hầu hết danh từ và tính từ có 2 âm tiết thì trọng âm rơi vào âm tiết thứ nhất.

Ví dụ

+ Danh từ: father /'fɑ:ðər/, bottle /'bɒtl/, desktop /'desktp/,...

+ Tính từ: ugly /'ʌgli/, happy /'hæpi/, quiet /'kwaɪət/,...

Quy tắc 2: Hầu hết động từ có 2 âm tiết thì trọng âm rơi vào âm tiết thứ hai.

Ví dụ

+ Động từ: enjoy /In'dʒɔɪ/, forget /fə'get/, invite /In'vaɪt/,...

★ Ngoại lệ:

Một số danh từ và tính từ nhưng trọng âm rơi vào âm thứ hai:

mistake /mɪ'steɪk/	advice /əd'vaɪs/	machine /mə'ʃi:n/	police /pə'li:s/
polite /pə'laɪt/	alone /ə'ləʊn/	amazed /ə'meɪzd/	mature /mə'tʃʊər/

Một số động từ nhưng trọng âm rơi vào âm thứ nhất:

answer /'ɑ:nsər/ enter /'entər/ happen /'hæpən/ offer /'ɒfər/
travel /'trævl/ listen /'lɪsn/ visit /'vɪzɪt/ finish /'fɪnɪʃ/
open /'əʊpən/ manage /'mænɪdʒ/

II. TRỌNG ÂM VỚI TỪ CÓ 3 ÂM TIẾT TRỞ LÊN

Quy tắc 3: Những từ có đuôi là *-sion, -tion, -cian, -ic, -able, -itive* thì trọng âm rơi vào âm ngay trước nó.

Ví dụ

Từ **decision** /dɪ'sɪʒn/ có 3 âm tiết và kết thúc bằng đuôi -sion, vậy nên trọng âm sẽ rơi vào âm trước nó là âm tiết thứ 2 /sɪ/.

decision /dɪ'sɪʒn/ magician /mə'dʒɪʃn/ responsible /rɪ'spɒnsəbl/
position /pə'zɪʃn/ economic /,i:kə'nɒmɪk/ sensitive /'sensətɪv/

Quy tắc 4: Những từ có đuôi là *-y (-cy, -ty, -phy, -gy), -ical, -ate* thì trọng âm rơi vào âm thứ 3 từ cuối lên.

Ví dụ

Từ **activity** /æk'tɪvəti/ có 4 âm tiết và kết thúc bằng đuôi -ty, vậy nên trọng âm sẽ rơi vào âm thứ 3 tính từ cuối lên và là âm ti.

privacy /'prɪvəsi/ geography /dʒɪ'ɒɡrəfi/ chemical /'kemɪkl/
activity /æk'tɪvəti/ biology /baɪ'ɒlədʒi/ graduate /'ɡrædʒuət/

★ **Lưu ý:** quy tắc với đuôi -y không bao gồm trường hợp đuôi -ly của trạng từ. Ta coi -ly ở đây là một hậu tố.

Ví dụ

wonderfully /'wʌndəfli/ có đuôi -ly của trạng từ nên trọng âm vẫn giữ nguyên so với tính từ wonderful.

Quy tắc 5: Các hậu tố *-meat, -ship, -ness, -ful, -less, -able, -ous, -al, -or, -er, -dom* không mang trọng âm và không thay đổi trọng âm của từ gốc.

Ví dụ

Từ **entertainment** /,entə'teɪnmənt/ có 4 âm tiết và kết thúc bằng đuôi -ment. Khi bỏ đuôi -ment chúng ta được từ gốc là entertain /entə'teɪn/ có trọng âm rơi vào âm tiết thứ 3, do vậy khi thêm đuôi -ment, trọng âm vẫn rơi vào âm thứ 3.

entertainment	happiness	powerless	dangerous
/,entə'teɪnmənt/	/'hæpɪnəs/	/'paʊələs/	/'deɪndʒərəs/
relationship	wonderful	reliable	personal
/rɪ'leɪʃnʃɪp/	/'wʌndəfl/	/rɪ'laɪəbl/	/'pɜ:rsənəl/

--	--	--	--

★ **Lưu ý:** đuôi -ing và -ed của tính từ được coi là hậu tố, chúng không mang trọng âm và không thay đổi trong âm của từ gốc.

Ví dụ: **interest** có trọng âm rơi vào âm tiết thứ nhất interesting và interested cùng có trọng âm rơi vào âm tiết thứ nhất.

Quy tắc 6: Các tiền tố *un-, im-, in-, ir-, re-, de-, dis-* không mang trọng âm và không thay đổi trọng âm của từ gốc.

Ví dụ:

Từ **incorrect** /ˌɪnkəˈrekt/ có 3 âm tiết và bắt đầu bằng in-. Khi bỏ tiền tố -in chúng ta được từ gốc là từ correct /kəˈrekt/ có trọng âm rơi vào âm tiết thứ 2, do vậy khi thêm tiền tố in-, trọng âm của từ incorrect rơi vào âm tiết thứ 3.

unhappy	incorrect	reproduce	disadvantage
/ʌnˈhæpi/	/ˌɪnkəˈrekt/	/ˌriːprəˈdjuːs/	/ˌdɪsədˈvɑːntɪdʒ/
impossible	irresponsible	deforest	
/ɪmˈpɒsəbl/	/ˌɪrɪˈspɒnsəbl/	/ˌdiːˈfɒrɪst/	

Quy tắc 7: Các đuôi *-ee, -eer, -ese, -air, -ique, -esque, -ain* có trọng âm rơi vào chính nó.

Ví dụ:

Từ volunteer /ˌvɒlənˈtɪər/ có 3 âm tiết và có đuôi -eer, do vậy trọng âm rơi vào chính nó và trọng âm của từ rơi vào âm tiết thứ 3.

refugee /ˌrefjuːˈdʒiː/ Vietnamese /ˌviːetnəˈmiːz/ technique /tekˈniːk/
volunteer /ˌvɒlənˈtɪər/ billionaire /ˌbɪljəˈneər/ picturesque /ˌpɪktʃəˈresk/

III. TỪ GHÉP

Quy tắc 8: Danh từ và tính từ ghép (viết liền) có trọng âm rơi vào âm tiết thứ nhất

Ví dụ:

Danh từ: armchair (/ˈɑːmtʃeər/), greenhouse /ˈɡriːnhaʊs/), cupboard (/ˈkʌbəd/)

Tính từ: carsick (/ˈkɑːrsɪk/), flameproof (/ˈfleɪmpruːf/)

Quy tắc 9: Tính từ ghép cấu tạo bởi adv/adj + P2 thì trọng âm rơi vào trọng âm của P2

Ví dụ:

well-known (/ˌwelˈnəʊn/), doe-eyed (/ˌdəʊˈaɪd/), kind-hearted (/ˌkaɪndˈhɑːtɪd/)

Quy tắc 10: Động từ ghép có trọng âm rơi vào trọng âm của động từ chính

Ví dụ:

undo (/ʌnˈduː/), overreact (/ˌəʊvərɪˈækt/)

BÀI TẬP TỰ LUYỆN

Exercise 1. Mark the letter A, B, C, or D on your answer sheet to indicate the word that differs from

the other three in the position of primary stress in each of the following questions.

1. A. country	B. busy	C. lazy	D. discuss
2. A. open	B. police	C. delay	D. decide
3. A. problem	B. answer	C. hotel	Do children
4. A. avoid	B. ocean	C. happen	D. finish
5. A. city	B. bottle	C. collect	D. notebook
6. A. student	B. receive	C. explore	Do destroy
7. A. fashion	B. famous	C. purpose	D. prepare
8. A. equal	B. exist	C. expect	D. replace
9. A. pronounce	B. divide	C. reduce	D. widen
10. A. alone	B. advise	C. affect	D. armpit
11. A. option	B. arrange	C. provide	D. accept
12. A. arrive	B. perform	C. enter	D. release
13. A. purchase	B. reduce	C. advise	D. attend
14. A. carbon	B. contain	C. police	D. regret
15. A. career	B. teacher	C. author	D. singer
16. A. arrive	B. study	C. damage	D. actress
17. A. regret	B. selfish	C. purpose	D. castle
18. A. disease	B. humor	C. cancer	D. cattle
19. A. hundred	B. thousand	C. relic	D. rewrite
20. A. finish	B. cover	C. perform	D. quarter
21. A. relax	B. wonder	C. landfill	D. special
22. A. baby	B. novel	C. picture	D. remind
23. A. ancient	B. knowledge	C. language	D. mistake
24. A. freedom	B. typhoon	C. consist	D. prevent
25. A. occur	B. devote	C. landscape	D. compose
26. A. supply	Bo nature	C. angry	D. peaceful
27. A. active	B. logic	C. amount	D. service
28. A. complete	B. usual	C. excite	D. technique
29. A. advance	B. design	C. thoughtful	D. attract
30. A. reduce	B. hardship	C. winter	D. coastal
31. A. support	B. question	C. hi-tech	D. mature
32. A. event	B. mobile	C. former	D. culture
33. A. sculpture	B. preserve	C. feature	D. purple

34. A. begin	B. mountain	C. kingdom	D. passage
35. A. earthquake	B. provide	C. conserve	D. pretend
36. A. afford	B. expect	C. guidance	D. relaxed
37. A. worry	B. igloo	C. behave	D. complex
38. A. honor	B. nuclear	C. extend	D. tunnel
39. A. involve	B. rubbish	C. darkness	D. entrance
40. A. mushroom	B. allow	C. rubber	D. sandals
41. A. tourist	B. solar	C. except	D. quiet
42. A. attend	B. agree	C. visit	D. exchange
43. A. cycling	B. checkout	C. package	D. explore
44. A. layer	B. skilful	C. conflict	D. depressed
45. A. remote	B. thirsty	C. fortress	D. workshop
46. A. consist	B. inspire	C. logic	D. unique
47. A. casual	B. equal	C. account	D. sailor
48. A. champagne	B. fashion	C. poet	D. modest
49. A. order	B. limit	C. remote	D. wander
50. A. comment	B. label	C. website	D. expand

Exercise 2. Mark the letter A, B, C, or D on your answer sheet to indicate the word that differs from the other three in the position of primary stress in each of the following questions.

1. A. popular	B. remember	C. factory	D. cultural
2. A. tradition	B. attractive	C. connection	D. information
3. A. quality	B. romantic	C. telephone	D. different
4. A. national	B. successful	C. formation	D. tomorrow
5. A. customer	B. evening	C. century	D. imagine
6. A. employment	B. athletics	C. pollution	D. organize
7. A. population	B. communicate	C. announcement	D. excitement
8. A. description	B. practical	C. convenient	D. musician
9. A. biology	B. photography	C. energy	D. apology
10. A. scientist	B. ambitious	C. chocolate	D. accident
11. A. encourage	B. important	C. expression	D. positive
12. A. outstanding	B. capital	C. citadel	D. dangerous
13. A. charity	B. creative	C. confident	D. curious
14. A. animal	B. variety	C. technology	D. fantastic
15. A. opportunity	B. terrible	C. character	D. balcony

16. A. government	B. computer	C. expensive	D. composer
17. A. entertain	B. facility	C. souvenir	D. overuse
18. A. appearance	B. original	C. industry	D. production
19. A. comfortable	B. beautiful	C. Portuguese	D. multiply
20. A. vegetable	B. usually	C. managing	D. comedian
21. A. typical	B. museum	C. interest	D. cinema
22. A. academic	B. nationality	C. literature	D. preparation
23. A. develop	B. experience	C. material	D. understand
24. A. recovery	B. adventurous	C. interview	D. connection
25. A. newspaper	B. interesting	C. endanger	D. calculate
26. A. carefully	B. personally	C. correctly	D. differently
27. A. loyalty	B. memorable	C. incapable	D. Internet
28. A. occasion	B. government	C. sensitive	D. national
29. A. refugee	B. trainee	C. volunteer	D. pioneer
30. A. proposal	B. chaotic	C. organize	D. intention
31. A. expensive	B. popular	C. exciting	D. important
32. A. dictation	B. reservation	C. tradition	D. occasion
33. A. documentary	B. biology	C. particular	D. environment
34. A. advertise	B. institute	C. candidate	D. deposit
35. A. economic	B. identity	C. independent	D. pioneer
36. A. privacy	B. generation	C. operate	D. compliment
37. A. literature	B. important	C. minority	D. distinguish
38. A. scientific	B. destruction	C. discovery	D. development
39. A. necessary	B. informative	C. vegetable	D. company
40. A. adventure	B. generous	C. library	D. wonderful
41. A. customer	B. mineral	C. priority	D. precious
42. A. electronic	B. behavior	C. education	D. entertain
43. A. experience	B. volcano	C. temperature	D. available
44. A. thunderstorm	B. musical	C. position	D. natural
45. A. terrific	B. historical	C. comfortable	D. remember
46. A. attraction	B. humorous	C. resources	D. efficiency
47. A. encourage	B. decorate	C. commercial	D. community
48. A. unpolluted	B. irresponsible	C. beautifully	D. concentration
49. A. museum	B. astronomy	C. exercise	D. example

50. A. powerful	B. athletic	C. position	D. geography
-----------------	-------------	-------------	--------------

Exercise 3. Mark the letter A, B, C, or D on your answer sheet to indicate the word that differs from the other three in the position of primary stress in each of the following questions.

1. A. fabulous	B. determine	C. skyscraper	D. numerous
2. A. independent	B. emergency	C. multinational	D. geological
3. A. astronaut	B. universe	C. affordable	D. confidence
4. A. leisure	B. weather	C. coffee	D. alone
5. A. concentrate	B. community	C. satisfied	D. ancestor
6. A. electric	B. diversity	C. recognize	D. minority
7. A. gather	B. custom	C. basic	D. accept
8. A. generation	B. commemorate	C. aquatic	D. pollutant
9. A. measure	B. untreated	C. visual	D. cattle
10. A. parade	B. earthquake	C. surface	D. message
11. A. handicraft	B. originate	C. performance	D. delicious
12. A. pancake	B. helmet	C. compass	D. consist
13. A. scholar	B. heritage	C. academy	D. vehicle
14. A. adolescence	B. simplicity	C. inaccessible	D. flexibility
15. A. uncontrollably	B. Jupiter	C. dangerous	D. uniform
16. A. retirement	B. impression	C. television	D. financial
17. A. historic	B. organize	C. personal	D. brotherhood
18. A. shampoo	B. coffee	C. payee	D. include
19. A. guarantee	B. investigate	C. illegal	D. invader
20. A. automatic	B. environment	C. continuous	D. familiar
21. A. apply	B. visit	C. appear	D. attend
22. A. university	B. comfortable	C. compliment	D. necessary
23. A. perfection	B. computer	C. fascinate	D. fantastic
24. A. genuine	B. kangaroo	C. generous	D. fortunate
25. A. addition	B. scientist	C. promotion	D. embarrass
26. A. introduce	B. majority	C. intelligent	D. opponent
27. A. unbelievable	B. entertainment	C. advertisement	D. experience
28. A. opposite	B. difficult	C. gymnastic	D. educate
29. A. ambulance	B. minority	C. tragedy	D. industry
30. A. dinosaur	B. elephant	C. kangaroo	D. buffalo
31. A. edition	B. tradition	C. different	D. expensive

32. A. participant	B. advisable	C. permission	D. atmosphere
33. A. destination	B. consider	C. abnormal	D. impatient
34. A. appropriate	B. several	C. economy	D. eliminate
35. A. agreement	B. continent	C. calculate	D. suitable
36. A. decision	B. refusal	C. reference	D. advancement
37. A. abroad	B. consist	Co label	D. attend
38. A. mountaineer	B. photography	C. majority	D. reliable
39. A. activity	B. biologist	C. distribution	D. considerate
40. A. outbreaks	B. outdoors	C. outskirts	D. outcomes
41. A. wonderful	B. permanent	C. aquatic	D. chocolate
42. A. government	B. national	Co energy	D. financial
43. A. garbage	B. arrange	C. global	D. climate
44. A. disaster	B. tornado	C. countryside	D. invention
45. A. interesting	B. impressive	C. possible	D. liveable
46. A. regular	B. examine	C. cultural	D. populous
47. A. engineer	B. competition	Co restaurant	D. concentration
48. A. optimistic	B. unexpected	C. successful	D. electricity
49. A. capital	B. tradition	C. different	D. opera
50. A. university	B. sociology	C. examination	D. entertainment

Topic 1 ENVIRONMENT & OUR GREEN PLANET

1. TỔNG HỢP TỪ VỰNG CẦN NHỚ

STT	Từ	Từ loại	Nghĩa
1	affect	v	ảnh hưởng
	effect	n	sự ảnh hưởng
	effective	adj	có ảnh hưởng/có hiệu quả
2	alternative	adj	thay thế
3	aquatic	adj	dưới nước
4	billboard	n	biển quảng cáo
5	biodiversity	n	đa dạng sinh học
6	biogas	n	khí đốt (từ chất thải)
7	canyon	n	hẻm núi
8	carbon footprint	np	vết carbon
9	coastal	adj	ven biển
10	conserve	v	bảo tồn
11	contaminate	v	làm ô nhiễm
12	continent	n	lục địa
13	coral reef	phr	rặng san hô
14	charity	n	quỹ từ thiện
15	danger dangerous endangered	n	sự nguy hiểm
		adj	nguy hiểm
		adj	gặp nguy hiểm
16	forest	n	rừng
	deforestation	n	nạn phá rừng
17	desert	n	sa mạc
18	destroy	v	phá hủy
	destructive destruction	adj	(tính) phá hủy
		n	sự phá hủy, phá hoại
19	disappear	v	biến mất
20	dump	v	vứt bỏ
	= dispose of	v	
21	ecosystem	n	hệ sinh thái
	ecology	n	sinh thái

22	emission	n	<i>khí thải</i>
23	energy	n	<i>năng lượng</i>
24	essential	adj	<i>cần thiết, thiết yếu</i>
25	extinct	adj	<i>tuyệt chủng</i>
	extinction	n	<i>sự tuyệt chủng</i>
26	fertilizer	n	<i>phân bón</i>
27	flora and fauna	np	<i>hệ động thực vật</i>
28	food chain	np	<i>chuỗi thức ăn</i>
29	fossil fuel	np	<i>nhiên liệu hóa thạch</i>
30	generate	v	<i>tạo ra, phát ra</i>
31	giant	adj	<i>khổng lồ</i>
32	habitat	n	<i>môi trường sống</i>
33	harm	v	<i>làm hại</i>
	harmful	adj	<i>có hại</i>
	>< harmless	adj	<i>vô hại</i>
	(un)harmed	adj	<i>(không) bị tổn hại</i>
34	hunt	v	<i>săn</i>
35	landfill	n	<i>bãi rác</i>
36	landform	n	<i>địa hình</i>
37	liquid	n	<i>chất lỏng</i>
38	low-cost	adj	<i>giá thấp</i>
39	lung	n	<i>phổi</i>
40	natural resources	np	<i>tài nguyên thiên nhiên</i>
41	nature reserve	np	<i>khu bảo tồn thiên nhiên</i>
42	peak	n	<i>đỉnh</i>
43	permanent	adj	<i>vĩnh viễn</i>
44	persuade	v	<i>thuyết phục</i>
45	petrol	n	<i>xăng</i>
	= gas/gasoline	n	
46	pole	n	<i>cực (Trái Đất)</i>
47	pollute	v	<i>làm ô nhiễm</i>
	pollution	n	<i>sự ô nhiễm</i>
	pollutant	n	<i>tác nhân ô nhiễm</i>

	(un)polluted	adj	(không) bị ô nhiễm
48	preserve	v	bảo tồn
49	prevent	v	ngăn chặn
50	prey	n	con mồi
51	produce	v	sản xuất, sản sinh
52	radioactive	adj	(thuộc) phóng xạ
53	recycle	v	tái chế
54	reduce	v	gảm thiểu
55	refillable	adj	có thể làm đầy lại
56	release	v	thải ra
57	renewable	adj	có thể tái tạo
58	rubber	n	cao su
59	rubbish = garbage = trash	n n n	rác
60	satellite	n	vệ tinh
61	sea level	np	mức nước biển
62	significant significance	adj n	quan trọng tầm quan trọng
63	solar solar panel	adj np	(thuộc) mặt trời tấm pin năng lượng mặt trời
64	thermal	adj	(thuộc) nhiệt
65	threat threaten	n v	sự đe dọa đe dọa
66	throw away	vp	vứt đi
67	treat (un)treated treatment	v adj n	xử lý (chưa) được xử lý sự xử lý
68	tropical	adj	nhiệt đới
69	volunteer volunteer	n v	tình nguyện viên làm tình nguyện

2. TỔNG HỢP CẤU TRÚC CẦN NHỚ

STT	Cụm	Nghĩa
-----	-----	-------

1	avoid + V-ing	<i>tránh làm gì</i>
2	be responsible for sth/V-ing = take responsibility for sth/V-ing	<i>có trách nhiệm về việc gì</i>
3	concern about sth	<i>quan ngại về gì</i>
4	contribute to sth/V-ing	<i>đóng góp vào việc gì</i>
5	encourage sb to V	<i>khuyến khích ai làm gì</i>
6	look forward to sth/V-ing	<i>mong đợi cái gì/làm gì</i>
7	prevent sb from V-ing	<i>ngăn chặn ai làm gì</i>
8	provide sb with sth	<i>cung cấp cho ai cái gì</i>
9	raise sb's awareness of sth	<i>nâng cao nhận thức của ai về gì</i>
10	rely on sth	<i>dựa vào cái gì</i>

BÀI TẬP TỰ LUYỆN

Exercise 1. Odd one out

1. A. aquatic	B. desert	C. coastal	D. giant
2. A. ecosystem	B. environment	C. charity	D. habitat
3. A. rubber	B. fossil fuel	C. solar energy	D. biogas
4. A. threaten	B. harmful	C. destroy	D. preserve
5. A. coral reef	B. forest	C. canyon	D. satellite
6. A. threatened	B. endangered	C. dangerous	D. harmed
7. A. polluted	B. unharmed	C. contaminated	D. untreated
8. A. landfill	B. preserve	C. protect	D. conserve
9. A. reuse	B. release	C. reduce	D. recycle
10. A. deforestation	B. recycling	C. heatwave	D. carbon footprint

Exercise 2. Fill in the blanks with the suitable given words.

<i>pollution</i>	<i>untreated</i>	<i>charities</i>	<i>endangered</i>
<i>saved</i>	<i>effect</i>	<i>conservation</i>	

- Those butterflies are now a(n) _____ species due to declining numbers.
- She jumped into the swimming pool and _____ the child from drowning.
- The _____ water from the factory is dumped into the river every year.
- 10% of the month's profit will be given to local _____.
- My parents' divorce had a big _____ on me.
- The committee soon offered a plan for development and _____ in all areas of the city.

7. _____ and overfishing have reduced the population of coastal fish.

Exercise 3. Circle the best correct answer (A, B, C or D) for each of following questions.

1. Recycling helps to reduce the amount of _____ that ends up in landfills.

- A. energy B. rubbish C. forest D. food

2. The _____ is home to many different plants and animals.

- A. balance B. ecosystem C. ecology D. habitat

3. Trees help to keep the air _____ by absorbing carbon dioxide.

- A. pure B. polluted C. clear D. clean

4. We should always _____ our trash properly to keep the environment clean.

- A. save B. throw C. waste D. reuse

5. Recycling is to _____ waste and save natural resources.

- A. reduce B. increase C. dispose D. collect

6. Plastic bags are harmful to the environment because they can _____ animals.

- A. benefit B. protect C. harm D. aid

7. Solar panels use sunlight to generate _____.

- A. heat B. pollution C. energy D. landfill

8. Emission from cars and factories can cause air _____ and it is hard to breathe.

- A. polluted B. pollution C. pollute D. pollutant

9. The process of cutting trees for temporary purposes is called _____.

- A. deforestation B. logging C. urbanization D. reforestation

10. Renewable energy sources produce fewer greenhouse gas _____ compared to fossil fuels.

- A. emission B. smoke C. carbon D. effect

11. Nuclear waste remains _____ for thousands of years and requires secure disposal methods.

- A. wonderful B. harmless C. radioactive D. refillable

12. Solar panels absorb _____ energy from the sun to generate electricity.

- A. wind B. thermal C. fuel D. hot

13. Plastic bags affect the _____ due to their harmful impact on marine life and ecosystems.

- A. ocean B. household C. atmosphere D. universe

14. Many eco-friendly cleaning products are _____ to aquatic life.

- A. harmful B. dangerous C. harmless D. endangered

15. _____ loss is a serious concern because it can destroy ecosystem.

- A. Biodiversity B. Deforestation C. Pollution D. Recycling

16. Scientists believe there are more than 350,000 _____ of plants, but no one knows for sure.

- A. species B. lots C. categories D. varieties

17. The hunting of _____ animals pose a significant threat to their survival in the wild.
A. endangered B. harmful C. dangerous D. extinct
18. The winds were so powerful that they _____ the entire town.
A. polluted B. preserved C. cleaned D. destroyed
19. Planting trees and reducing carbon emissions can help _____ climate change.
A. recycle B. increase C. prevent D. produce
20. Deforestation has a deep _____ on the biodiversity of ecosystems.
A. affect B. effectively C. effect D. effective
21. Solar and wind energy are examples of _____ sources of power.
A. limited B. fossil C. renewable D. polluted
22. If we continue to contaminate the sea, some marine species may _____ from our oceans.
A. disappear B. hunt C. danger D. threaten
23. Some local factories are _____ for dumping waste into the river.
A. careless B. responsible C. significant D. encouraged
24. Conservationists look forward _____ more green spaces in urban areas.
A. to see B. seeing C. to seeing D. see
25. The government has made an effort to prevent some aquatic species from going _____, like dinosaurs.
A. dangerous B. extinct C. polluted D. harmful
26. _____ have provided invaluable data for tracking changes in sea level based on movement of the moon.
A. Satellites B. Binoculars C. Charities D. Solar panels
27. To combat air pollution permanently, we need _____ solutions.
A. short-term B. limited C. long-term D. challenging
28. Carbon dioxide and methane are examples of greenhouse _____ contributing to global warming.
A. pollution B. polluted C. pollute D. pollutants
29. Many countries _____ agriculture as their main source of food and income.
A. contribute to B. depend in C. throw away D. rely on
30. National parks are established to _____ natural habitats and wildlife.
A. converse B. recycle C. prevent D. preserve

Exercise 4. Fill in each blank with a suitable word.

Paragraph 1

<i>preserve</i>	<i>hunting</i>	<i>unpolluted</i>	<i>threatening</i>
<i>extinction</i>	<i>charities</i>	<i>damage</i>	

In recent years, there's been a lot of concern about how much (1) _____ we're causing to the environment. One big problem is (2) _____ animals too much, which has made many species (3) _____ forever. This is not only bad for the animals but also (4) _____ the places where they live. But there's some good news too. Some scientists are working hard to (5) _____ nature. They're like (6) _____, but instead of helping people, they're focused on saving animals and plants. These groups are trying to stop the consequences humans are causing and keep our planet (7) _____.

Paragraph 2

<i>polluted</i>	<i>fossil fuels</i>	<i>contribute</i>
<i>volunteer</i>	<i>endangered</i>	<i>environmental</i>

To protect the environment, it's important to be mindful of our actions.

- Simple habits like recycling and reducing waste can make a big difference.
 - Spreading awareness about (1) _____ issues, such as (2) _____ species and (3) _____ habitats, helps to inspire others to take action too.
 - Getting involved as a (4) _____ in community clean-up events or conservation programs is a great way to make a positive impact.
 - Choosing cleaner energy sources over (5) _____ helps to lessen our environmental footprint.
- By working together and making small changes in our daily lives, we can all (6) _____ to preserve the environment for the future.

Exercise 5. Rewrite the following sentences by using the word in the brackets.

1. "Please eat less sugar" My mom told me. (PREVENTED)

→ _____

2. Anna shouldn't shut the door so hard. (AVOID)

→ _____

3. The school aims to educate students about the importance of biodiversity. (AWARENESS)

→ _____

4. People around the world eagerly expect to celebrate Earth Day. (FORWARD)

→ _____

5. Hunting has made many animals disappear forever. (APPEARING)

→ _____

6. Local people are responsible for waste treatment. (TAKE)

→ _____

7. The government gave funding to charity to support renewable energy projects. (PROVIDED)

→ _____

8. Schools think it is good for students to take part in some events as a volunteer. (ENCOURAGE)

→ _____

Exercise 6. Give the correct form of the words given to complete the sentences.

1. Robots can help people solve soil _____ by collecting the harmful substances quickly. (POLLUTE)

2. It's difficult for the government to prevent poachers from poaching _____ animals. (DANGER)

3. Tiger habitat is _____ by the result of global warming. (AFFECT)

4. _____ waste was dumped straight to the nearby river, which killed many fish. (TREAT)

5. Although people cut down most of the pine forest in the North, luckily, this area is still _____. (HARM)

6. The rate of _____ is threatening the habitat of countless species and worsens climate change. (FOREST)

7. We need to protect our _____ resources like forests, water, and minerals for a better future. (NATURE)

8. Climate change _____ ecosystems globally, endangering countless species. (THREAT)

9. The _____ of forests for logging is a big concern. (DESTROY)

10. After years of dumping, the _____ became a polluted area. (LAND)

Exercise 7. Mark the letter A, B, C or D to indicate the correct arrangement of the sentences to make a meaningful paragraph/letter for the following questions.

1.

a. Next, students should tidy their own room and throw rubbish in the right place.

b. Students can also turn off and unplug the electronic devices before leaving the room in order to save energy.

c. Firstly, people can use public transportation to reduce the carbon footprint and gas emissions.

d. Lastly, planting more trees is a brilliant idea because they help clean the air and bring US a fresher atmosphere.

e. Everyone can contribute to a greener planet through small daily actions.

f. In short, we can protect our planet in many different ways.

A. c-e-a-b-d-f

B. c-a-e-b-d-f

C. e-c-b-a-d-f

D. e-c-a-b-d-f

2.

- a. When their habitat is destroyed, the species cannot find any more food or a place to live, sleep or have babies.
- b. Finally, they dies out.
- c. Therefore, they take away the natural home of plants and animals and start to build houses and factories.
- d. More and more people live in our world, so they need more space to live in.
- e. Long ago, most animals and plants became extinct because of natural events, like earthquakes or volcano eruptions.
- f. However, today, plants and animals are in danger mostly because of human beings.

A. a-e-f-d-b-c B. a-d-e-f-c-b C. e-f-d-c-a-b D. e-f-a-b-d-c

3.

- a. Therefore, we suggest that you should take actions as soon as possible.
- b. Third, we should make use of plastic waste in arts and crafts projects, for example, for making plant pots or bird feeders.
- c. Second, the Youth Union should raise students' awareness about recycling properly.
- d. This report suggests three main solutions to the problem of single-use products in our school.
- e. First, we suggest that the school should provide more recycling bins.
- f. Reusing and recycling single-use plastics will lead to a greener school environment and help promote a green lifestyle among young people.

A. d-e-c-f-b-a B. d-e-c-b-a-f C. d-e-b-c-f-a D. d-e-c-b-f-a

4.

- a. Additionally, simple habits, like turning off lights when not needed and unplugging devices, also help.
- b. Best regards, Mike.
- c. Lastly, when the air conditioner is turned on, we can mantain home temperature by closing windows and doors.
- d. Scientists show that traditional light bulbs cost twice as much energy as LED bulbs.
- e. Dear Hana, I hope you're well. I found out some tips to save energy and lower bills.
- f. To begin with, try using energy-efficient appliances, and switching to LED bulbs.

A. e-f-d-a-c-b B. e-f-a-d-c-b C. e-f-c-a-d-b D. e-d-a-f-c-b

5.

- a. First, the temperatures are rising, which causes the ice in polar regions to melt.
- b. That's why individuals and governments should join hands to ensure a greener, healthier

planet.

c. However, many forests are being cut down at an alarming rate.

d. Global warming is affecting the entire world.

e. As a result, sea levels are increasing, and low-lying areas are in danger.

f. Moreover, the forest plays a crucial role in absorbing carbon dioxide.

A. d-f-c-a-b-e

B. d- a-e-f-c-b

C. d-a-f-c-e-b

D. f-c-b-e-a-d